
Motie: '2023, Ons Herdenkingsjaar Slavernijverleden'

De raad van de gemeente Leeuwarden, in vergadering bijeen op 13 juli 2022, behandelende de 'Motie vreemd aan de orde van de dag';

Constateernde dat:

- De provincie Fryslân, en ook de stad Leeuwarden een rol heeft gespeeld in de (bevordering van de) slavenhandel en slavernij, en dat dit voor velen nog steeds een onderbelichte keerzijde is in het verleden van de gemeente Leeuwarden en van de provincie Fryslân¹;
- De gemeente Leeuwarden sinds 2021 het initiatief van Stichting Comité 30 juni/1 juli Fryslân, genaamd Free Heri Heri Fryslân², hartelijk heeft omarmd;
- Volgend jaar, op 1 juli 2023, het 150 jaar geleden is dat de slavernij is afgeschaft.³

Overwegende dat:

- Er onderzoek is gedaan naar het slavernijverleden van Fryslân⁴;
- Een van de conclusies uit het onderzoek is dat ook de provincie Fryslân van de slavenarbeid heeft geprofiteerd en dat hiermee dus de slavernij onderdeel is van de Friese geschiedenis;
- Ons koloniale- en slavernijverleden doorwerkt in de hedendaagse samenleving en bijdraagt aan gevoelens van uitsluiting.

Verzoekt het college:

- Om van het jaar 2023 een herdenkingsjaar te maken waarin de afschaffing van de slavernij, 150 jaar geleden, wordt herdacht en hiermee een voorbeeldfunctie van aanjager te (blijven) vervullen in de provincie Fryslân⁵;
- Te onderzoeken samen met Stichting Comité 30 juni/1 juli Fryslân, en ook met de organisaties die actief zijn in het sociaal domein, evenals met onze onderwijsorganisaties (van basisschool, mbo, hbo tot en met universiteit), en met de relevante musea, erfgoed- en culturele instellingen - op welke wijze er invulling kan worden gegeven aan het herdenkingsjaar;
- Om voor de begrotingsbehandeling 2023 met een plan van aanpak te komen inclusief raming van de te verwachte kosten en dekking te zoeken binnen de bestaande middelen - ook voor de faciliterende, verbindende rol van de gemeente en dit ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Gabriëlle Copini

Saida Youssef

Carlijn Niesink

Eline de Koning

D66

GroenLinks

ChristenUnie

Partij van de Arbeid

¹ [Het slavernijverleden van Friesland en Groningen | Onze bijdrage aan de SDGs | Rijksuniversiteit Groningen \(rug.nl\)](#); "Hoewel Friesland geen afdeling had van de WIC, noch van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC), die zich op het oostelijk halfrond richtte, waren ook de Friezen via de scheepvaart, door investeringen van de elite en winsten uit koloniale producten, nauw verbonden met het slavernijverleden in zowel 'de Oost' als 'de West'."

² [Free Heri Heri](#)

³ In 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij in Nederland werd beëindigd. Formeel gebeurde dat op 1 juli 1863. Maar om te voorkomen dat de Nederlandse plantages plotseling stil zouden vallen werd per wet geregeld dat tot slaaf gemaakte mensen nog tien jaar onder 'bijzonder toezicht' van de staat werden gesteld om het werk op de plantages te blijven uitvoeren. In de praktijk was de slavernij in Nederland dus pas in 1873 ten einde.

⁴ Dr. B. (Barbara) Henkes verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen deed onderzoek naar het Fries Slavernijverleden: [Fries slavernijverleden-boek: "Koloniale historie heeft ook Fryslân gevormd" - Omrop Fryslân \(omropfryslan.nl\)](#)

⁵ Een inspiratiebron voor de gemeente Leeuwarden kan het Groningse [Bitterzoet Erfgoed](#) zijn; een culture manifestatie die in het jaar 2022 onder andere met talkshows, muziek, films, spoken word en toneel aandacht vraagt voor het slavernijverleden en het gesprek hier over. [Opening Bitterzoet Erfgoed](#)